

dr Anna Jędrzejczyk

SPIIS TREŚCI

INSTRUKCJA	9
SŁOWO OD AUTORKI	10
LISTA LEKCJI WIDEO	16
JAK „ZHAKOWAĆ” SZYBKO JĘZYK NIEMIECKI?	17

OGÓLNIE

O NIEMCZECH I JĘZYKU NIEMIECKIM	23
---------------------------------------	----

MITY O JĘZYKU NIEMIECKIM	24
--------------------------------	----

RADY, JAK UCZYĆ SIĘ JĘZYKA NIEMIECKIEGO	41
---	----

KULTURA

JAKO DUCH SPOŁECZEŃSTWA	41
-------------------------------	----

CECHY KULTURY NIEMIECKIEJ VS POLSKIEJ	50
---	----

GRAMATYKA

JĘZYKA NIEMIECKIEGO 69

POLSKIE MYŚLI PRZENIEŚĆ NA NIEMIECKIE
SŁOWA 70

GRAMATYKA JĘZYKA NIEMIECKIEGO 73

>>> Części mowy	73
Rzeczowniki i ich rodzajniki	90
Zaimki osobowe	98
Przymiotniki	99
Czasowniki i ich odmiana przez osoby w czasie teraźniejszym	104
Czasowniki i ich dodatki	111
Czasowniki w czasie przyszłym i przeszłym	119
Zaimki osobowe, zwrotne i ich odmiana	136
Odmiana rzeczownika z rodzajnikiem lub zaimkiem dzierżawczym	138
Odmiana rzeczownika z rodzajnikiem lub zaimkiem dzierżawczym	
i z przymiotnikiem	140
Odmiana rzeczownika z samym przymiotnikiem	142
Zdania	144
Pytania	150
Zdania i pytania: podsumowanie	152

*Ciesz się nauką
języka niemieckiego!*

SŁOWNICTWO

UŻYWANE NA CO DZIEŃ 155

SŁOWNICTWO W JĘZYKU NIEMIECKIM VS
POLSKIM VS ANGIELSKIM 127

- »» 117 najczęściej używanych czasowników 156
- »» 52 najważniejsze rzeczowniki 173
- Czasowniki i rzeczowniki w kontekście 182
- »» 60 przymiotników w reklamach i piosenkach 185

DIALOGI NA CO DZIEŃ 202

TEKSTY O KULTURZE NIEMIECKIEJ – JĘZYK
NIEMIECKI 216

TEKSTY O KULTURZE NIEMIECKIEJ – JĘZYK
ANGIELSKI 230

ĆWICZENIA

..... 239

ZAKOŃCZENIE

..... 266

ZAKOŃCZENIE 202

BIBLIOGRAFIA 268

*Ciesz się pobytam
w Niemczech!
To Twój
German Dream!*

JAK „ZHAKOWAĆ” SZYBKO JĘZYK NIEMIECKI?

Język niemiecki to przede wszystkim logiczna struktura zdań, które muszą zawierać w sobie informację o SPRAWCY danej czynności oraz o samej CZYNNOŚCI.

SPRAWCY mogą być określani przez zaimki osobowe, takie jak:

ich (ja)
du (ty)
er (on)
sie (ona)
es (ono)

wir (my)
ihr (wy)

sie/Sie (oni/Pan/Pani/Państwo)

SPRAWCY mogą być również określani przez rzeczowniki, czyli zamiast zastosować zaimek osoby „sie” (czyli „ona”), możemy napisać od razu rzeczownik „die Mutter”, czyli matka. W języku niemieckim rzeczowniki to słowa określające zarówno rzeczy, jak i osoby.

Wszystkie rzeczowniki w języku niemieckim mają swoje rodzajniki (może to być rodzajnik nijaki – **das**, rodzajnik męski – **der**, rodzajnik żeński – **die** lub rodzajnik liczby mnogiej, czyli **die**) oraz są pisane dużą literą.

das Haus – dom

Dzięki tej książce poznasz kilka zasad, które mogą pomóc Ci w rozpoznaniu tego, jaki rodzajnik ma dany rzeczownik, ale zalecam, aby w większości przypadków uczyć się od razu rzeczowników i przyporządkowanych do nich rodzajników.

Przykładowe rzeczowniki to:

die Mutter, **die** Mütter – matka, matki, czyli ona (sie) lub one (sie)
der Vater, **die** Väter – ojciec, ojcowie, czyli on (er) lub oni (sie)
das Kind, **die** Kinder – dziecko, dzieci, czyli ono (es) lub one (sie)

„wieder” (znowu), które występują zwykle przyczasownikach, np. „noch arbeiten” (jeszcze pracować). Popularny jest również przysłówek „gern”, czyli „chętnie”. Takie słowa wstawia się zazwyczaj w środku zdania, natomiast potocznie można się spotkać ze wstawianiem ich na koniec zdania, co jest postrzegane przez językoznawców jako niepoprawne.

Przykład:

Ich fahre gern Fahrrad. – poprawne

Ich fahre Fahrrad gern. – niepoprawne

Słowa typu „sehr” (bardzo), „zu” (za, w sensie np. za dużo), „ganz” (całkiem) służą dokładniejszemu określeniu przymiotnika, czyli prezentacji stosunku mówiącego do danej sytuacji. Na przykład „Es ist ganz schön hier” (Jest tu całkiem ładnie) oznacza, że mówca wcale nie uważa, że jest tam ładnie, lecz „mniej niż ładnie”. Słowo „ganz” ma zatem negatywny wydźwięk.

➤➤➤ CECHA NR 7.

Hitler? Nie. Niemcy to państwo sławnych wieszczów

Nie neguję tego, że trzeba pamiętać o przeszłości, aby nie popełniać tych samych błędów w przyszłości. W przypadku społeczeństwa niemieckiego pokolenie, które mogło uczestniczyć w wojnie, powoli wygasa, a ci, którzy jeszcze żyją, bardzo żałują tego, co się stało. Mówiąc, że jestem z Polski, wiele razy spotykałam się z dość emocjonalnymi reakcjami ze strony starszych Niemców, którzy przepaszali mnie za II wojnę światową. Nieważne czy w autobusie, czy w ich domach. Ich reakcje były często na tyle „ekstremalne”, że nie wiedziałam, jak mam ich potem uspokoić. Wahały się od dość głośnych krzyków do histerycznego płaczu. Oczywiście nie reagowali tak wszyscy z nich, ale większość tych, których spotkałam na swojej drodze. Niemcy w sędziwym już teraz wieku zostali zatem wychowani w atmosferze żalu, wstydu oraz poczucia współodpowiedzialności za wojnę, mimo że w tej wojnie nie mogli uczestniczyć. Psychologowie w Niemczech diagnozują, że ten żal spowodował to, że Niemcy odczuwają „die Zukunftsangst”, „die Erwartungsangst (www.handelsblatt.com), co skutkuje np. mniejszą skłonnością do podejmowania ryzyka.

Tabela 5. Części mowy w języku niemieckim

Odmieniające się części mowy

CZASOWNIKI

Podział ze względu na:

- występowanie przedrostka:**

Rozdzielnie złożone:

ab-, an-, auf-, aus-, bei-, mit-, nach-, vor-, zu-, da-, ein-, empor-, fort-, her-, hin-, los-, nieder-, weg-, weiter-, zurück-, zusammen-, statt-, teil-

Nierozdzielnie złożone:

be-, ge-, emp-, ent-, er-, miss-, ver-, zer-

Rozdzielnie lub nierozdzielnie złożone:

hinter-, über-, unter-, um-, wider-, wieder-

- konieczność połączenia czasownika z konkretnym przyimkiem wymagającym konkretnego przypadku:**

np. verzichten auf + Akkusativ
(rezygnować z [kogo? co?])

- konieczność wstawienia zaimka zwrotnego:**

Zwrotne: Taka „zwrotność czasownika” jest wyrażana przez zaimki zwrotne „sobie” (np. „Myję sobie dłonie”) lub „się” (np. „Myję się”), które są odmieniane przez osoby:

D: mir, dir, sich, uns, euch, sich, uns, euch, sich – **sobie**

A: mich, dich, sich, uns, euch, sich, uns, euch, sich – **się**

np. sich umziehen (przebierać się), np. Ich ziehe mich um. (Przebieram się).

Bez zaimka zwrotnego: umziehen (przeprowadzić się), np. Ich ziehe um. (Przeprowadzam się).

- konieczność wstawienia „zu” w zdaniu z dwoma czasownikami (pomijamy możliwość wstawienia przecinków i innych spójników)**

Brak konieczności wstawienia „zu” przy następujących czasownikach:

Czasowniki posiłkowe (mają funkcję jedynie gramatyczną), np. werden, haben, sein.

- Ich werde gehen.

(Ja pójdę).

- Ich bin gegangen. Ich habe es gemacht.

(Ja poszłam). (Ja to zrobiłam).

Czasowniki modalne: müssen, sollen, dürfen, können, wollen, mögen.

- Ich muss gehen.

(Muszę iść).

Czasownik „lassen” (pozwalać).

- Ich lasse dich gehen.

(Pozwalam ci pójść).

anrufen

Ich rufe
Peter
an.

sobie
się

Er
wird/
muss
arbeiten.

Er lässt
sie gehen.

Czasowniki: fahr + en (fahren) – jechać

~~Czasowniki specjalne (sein, werden, haben)~~

Zaimki osobowe (SPRAWCA)

~~Normalne czasowniki~~

Czasowniki ze zmieniającą się samogłoską

~~Czasowniki modalne~~

ich
du
er
sie
es

fahre
fährst

fährt

wir
ihr
sie/Sie

fahren
fahrt
fahren

Ja jadę samochodem.
Ich fahre mit dem Auto.

On jedzie samochodem.
Er fährt mit dem Auto.

Wy jedziecie samochodem.
Ihr fahrt mit dem Auto.

Do czasowników z tej kategorii należą następujące czasowniki:

- sprechen (rozmawiać, mówić)
- laufen (biegać)
- sehen (widzieć)
- nehmen (wziąć)
- helfen (pomóc)
- geben (dawać)
- lesen (czytać)

Symbol czasowników z tej kategorii

Do zapamiętania są również kolejne czasowniki mocne. Wybrałam te, które według mnie, są najpopularniejsze.

Formy innych czasowników mocnych w czasie przeszłym Präteritum i Perfekt

Bezokolicznik	Präteritum	Perfekt	Tłumaczenie bezokolicznika
backen	backte	h. gebacken	piec
befehlen	befahl	h. befohlen	kazać
beginnen	begann	h. begonnen	rozpocząć
bewegen	bewog	h. bewogen	ruszać
bieten	bot	h. geboten	oferować
bitten	bat	h. gebeten	prosić
bleiben	blieb	s. geblieben	zostać
braten	briet	h. gebraten	smażyć
bringen	brachte	h. gebracht	donieść
denken	dachte	h. gedacht	myśleć
dürfen	durfte	h. gedurft	mieć powinność
empfehlen	empfahl	h. empfohlen	rekomendować
essen	aß	h. gegessen	jeść
fahren	fuhr	s. gefahren	jechać
finden	fand	h. gefunden	znaleźć
fliegen	flog	s. geflogen	lecieć
fressen	fraß	h. gefressen	żreć
gebären	gebar	h. geboren	rodzić
geben	gab	h. gegeben	dawać
gefallen	gefiel	h. gefallen	podobać się
gehen	ging	s. gegangen	iść
gewinnen	gewann	h. gewonnen	wygrać

	Język niemiecki + synonimy lub podobne słowa + zastosowanie słów niemieckich w zdaniach	Język polski + szczegółowe wyjaśnienie znaczenia słowa	Język angielski	Kategoria czasownika	
				w czasie teraźniejszym	w czasie przeszłym
116.	zwingen Ich zwinge ihn, etwas zu tun.	zmuszać	to force		
117.	zahlen für = bezahlen Ich zahle für ein Buch. Ich bezahle ein Buch.	zapłacić za	to pay/ to pay for		

52 najważniejsze rzeczowniki

Lista 52 najważniejszych rzeczowników języku niemieckim przy l.poj.

Kategorie	Słowa (l.poj. + l.mn.)	Język niemiecki + użycie słów w różnych wyrażeniach	Język polski	Język angielski	
Menschen (ludzie)	1. die FRAU, -en	1) die Frau 2) Frau Müller 3) die Ehefrau	1) kobieta 2) pani Miller 3) żona	1) woman 2) Mrs. Miller 3) wife	
	2. der MANN, -er	1) der Mann 2) pro Mann 3) der Ehemann	1) mężczyzna 2) na osobę 3) mąż	1) man 2) per person 3) husband	
	3. das KIND, -er	das Kind	dziecko	child/kid	
	4. das HAUS, -er	1) zu Hause 2) im Haus 3) altes Haus	1) w domu 2) w jakimś budynku 3) dobry przyjaciel	1) in the house 2) in the building 3) a good friend	

günstig

So günstig?
Tak korzystnie?

Rysunek 22. Günstig

So günstig?
real, ist
das nicht.

-45%
3.29* 5.00

JACOBS
KRÖNUNG

LIDL
Lidl lohnt sich

Jacobs Krönung Kaffee
Versch. Sorten.
500-g-Packung
1 kg = 6.58

www.supermarkt-inside.de/freche-sprueche-von-lidl
(dostęp: 28.08.2020)

kompetent

sehr kompetenter Arzt –
bardzo kompetentny lekarz

Rysunek 23. Kompetent

Bewertung für Dr. Bach

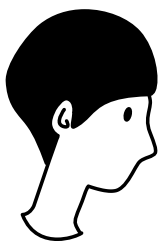
Note **1,0**

Bewertung vom 12.11.2015, Privatpatient, Alter: 30 bis 50

„ Sehr kompetenter Arzt; Empfehlung!

Ich war wegen anhaltender, jahrelanger Knieschmerzen in Behandlung. Die

In der Praxis/beim Arzt, źródło: www.jameda.de
(dostęp: 10.02.2016)

DIALOGI NA CO DZIEŃ

Podstawowe zwroty powitalne/pożegnalne

Najbardziej podstawowe zwroty powitalne/pożegnalne są następujące:

1) „Dzień dobry” w zależności od pory dnia i stopnia formalności:

- formalnie (niem. formell)
  - Guten Morgen! (rano)
  - Guten Tag! (od 12.00)
  - Guten Abend! (od 18.00)
  - Gute Nacht! (tuż przed spaniem)
- nieformalnie (niem. informell) – Hallo! Hi! Moin! Servus! Grüß Gott!
(bez podziału na godziny)

2) „Do widzenia”:

- formalnie (niem. formell)
  - Auf Wiedersehen! (osobiście)
  - Auf Wiederhören! (przez telefon)
- nieformalnie (niem. informell) – Tschüs! Ciao!

Lekcja wideo:
Autoprezentacja

Informacje o osobie na dobry początek

Die Informationen am Anfang über eine Person:

- **Der Name (-n):** Wie heißt du? – Ich bin Anna. Ich heiße Anna. Mein Name ist Anna.
- **Das Alter (-):** Wie alt bist du? – Ich bin 28 Jahre alt.
- **Die Herkunft (-e):** Woher kommst du? – Ich komme aus Polen. Ich bin Polin.
- **Der Alltag (-e):** Was machst du beruflich? Was bist du von Beruf?
- **Der Wohnort (-e):** Wo wohnst du? – Ich wohne in Warschau in der Raławickastraße.

ĆWICZENIA

die Frage, -n – pytanie/pytania
die Antwort, -en – odpowiedź/odpowiedzi
das Komma, -s – przecinek/przecinki

Gramatyka – poziom A1/B2

Czasowniki i ich odmiana przez osoby w czasie teraźniejszym

1) czasowniki specjalne (odmiana czasowników „sein”, „werden”, „haben”
w czasie teraźniejszym)

- Ich _____ Katharina. (sein)
Er _____ Arzt. (sein)
Wir _____ sympathisch. (sein)
Sie _____ nicht da. (sein)
Ich _____ viel zu tun. (haben)
Du _____ eine Katze. (haben)
Er _____ ein großes Auto. (haben)
Ihr _____ viel zu erledigen. (haben)
Sie _____ etwas anderes gewählt. (haben)
Ich _____ Lehrerin. (werden)
Er _____ schlank. Jetzt _____ er noch dick. (werden, sein)

2) czasowniki normalne (odmiana czasowników w czasie teraźniejszym)

- Ich _____ eine Hausaufgabe. (machen)
Er _____ in der Firma. (arbeiten)
Ihr _____ eine Frage. (stellen)
Er _____ mich _____. (anrufen)
Sie _____ Peter. (kennen)
Ich _____ einen Kuchen. (kaufen)
Ich _____ zu dir. (kommen)
Wir _____ den Text. (korrigieren)
Du _____ Deutsch. (lernen)
Ich _____ das Essen _____. (vorbereiten)
Du _____ den Kühlschrank aus dem Haus. (holen)

